

2. Tsjechië in vogelvlucht, algemene oriëntatie

Geografische ligging en geografische kenmerken

Tsjechië ligt ingesloten tussen de EU-Landen Duitsland, Oostenrijk, Slowakije en Polen. Het land is dus een EU-land zonder buitengrenzen, ligt in het centrum van Europa, waardoor het automatisch een belangrijke functie als logistiek en doorvoerland voor Europa inneemt.

Tsjechië omvat 78.866 km² en heeft 10,3 miljoen inwoners. Tsjechië is twee keer zo groot als Nederland, maar heeft een duidelijk lagere bevolkingsdichtheid. Nederland heeft een bevolkingsdichtheid van 380 inwoners per km², Tsjechië 130 inwoners per km². De bevolkingsdichtheid is in Tsjechië sterk verspreid. Naast de regio Praag vindt men de dichtstbevolkte gebieden in de voormalige industriële regio's in het Noordwesten en Noordoosten van Tsjechië. Het dunst bevolkte gebied is de regio Zuid-Bohemen en het Boheemse woud.

De afstand tussen het zuidelijkste en het noordelijkste punt is hemelsbreed 278 km, de afstand tussen het meest westelijke en meest oostelijke punt is hemelsbreed 493 km. Per auto is de afstand tussen de meest zuidwestelijk gelegen stad en noordoostelijk gelegen stad 560 km en tussen de meest zuidoostelijk en meest noordwestelijk gelegen stad 394 km.

De hoofdstad van Tsjechië is Praag en heeft 1,2 mln. Inwoners. Praag ligt op ca 900 km van de Nederlandse hoofdstad Amsterdam welke reisafstand per auto in één dag makkelijk is te overbruggen. Praag is vrijwel volledig per snelweg te bereiken via Neurenberg, grensovergang Rozvadov en de industriestad Plzeň. Praag is voor noordelijk Nederland beter te bereiken via Chemnitz, Dresden, grensovergang Dubí en de industriestad Ustí nad Labem. Voor deze route is een snelwegverbinding in aanbouw, die met uitzondering van een 20 km lang stuk door het natuurgebied Stredočeské Hory in 2007 is opengesteld.

De belangrijkste stad in de oostelijke helft van Tsjechië, Moravie genoemd, is de stad Brno met 384.000 inwoners, welke stad via de belangrijkste snelweg in Tsjechië, de D1, in twee uur vanaf Praag te bereiken is. Daarnaast is Ostrava met 322.000 inwoners een bijzonder belangrijke industriestad. Ostrava ligt in het noordoostelijk deel van Moravië, dat ook wel Silezië wordt genoemd. Andere belangrijke steden zijn met name Olomouc (103.000 inwoners), Plzeň (168.000 inwoners), České Budějovice, Ustí nad Labem, Liberec en Hradec Králové, welke steden een ieder bijna 100.000 inwoners hebben.

Door Tsjechië stromen een aantal belangrijke rivieren. De belangrijkste rivieren zijn de Elbe (met een lengte van 541 km) en de Moldau (met een lengte van 433 km), die in de stad Mělník in de Elbe stroomt. In Moravie is de belangrijkste river de Morava en door het westen van Tsjechië en de stad Plzeň stroomt de toeristische Berounka rivier.

Klimaat

Tsjechië heeft een landklimaat met koude winters en warme zomers. Als leidraad kan worden aangehouden, dat de gemiddelde temperatuur in Tsjechië in de zomer vijf graden hoger ligt ten opzichte van Nederland en in de winter vijf graden lager. Het klimaat biedt zowel mogelijkheden voor zon- en sneeuwvakanties.

De bergachtige grensgebieden, zoals het Reuzengebergte, het Boheemse bos en het Ertzgebergte bieden goede mogelijkheden voor sneeuwvakanties. Met name in het Boheemse bos kan de temperatuur in de winter 's-nachts gemakkelijk dalen tot – 30 graden Celsius. Ook overdag blijft het kwik dan meestal diep onder het nulpunt. De temperatuurverschillen tussen de bergachtige gebieden en de stedelijke gebieden in de rivierdalen (regio Plzeň en regio České Budějovice) kan in de winter makkelijk 15 graden bereiken. Daarnaast komt in Tsjechië regelmatig inversie voor, waardoor er in de rivierdalen dichte mist kan zijn en 10 km verderop in de bergachtige gebieden prachtige zonschijn. De gemiddelde temperatuur in de bergachtige gebieden is in januari –5 tot –7 graden Celsius en in juli 12 – 15 graden Celsius. De gemiddelde neerslag in deze gebieden is 425 mm in de winter en 600 mm in het voorjaar. De berggebieden in Tsjechië zijn gemiddeld genomen 140 dagen met sneeuw bedekt.

Naast het typische middelgebergte klimaat, dat voor een deel van Tsjechië zo typerend is, hebben een aantal gebieden een duidelijk afwijkend klimaat. Het warmste klimaat is te vinden in de regio Zuid-Moravie tussen de steden Hodonín en Znojmo. Dit gebied kenmerkt zich door relatief hoge temperaturen in de zomer (gemiddeld 19 tot 20 graden Celsius in juli) en de winter (gemiddeld -1 tot –3 graden Celsius in januari). In tegenstelling tot de bergachtige gebieden is het aardoppervlak minder dan 50 dagen per jaar met sneeuw bedekt. Deze regio heeft in de zomermaanden de minste neerslag in Tsjechië. Niet toevallig staat de regio tussen deze steden bekend als de wijnkelder van Tsjechië. Met name de witte wijn uit deze streek staat ook internationaal goed bekend. De belangrijkste wijnsoorten voor het gebied zijn Sauvignon, Chardonnay, Veltin, Muller Turgau en Rulandské. De vooraanstaande wijngebieden zijn Mikulov, Znojmo en Hodonin, welke gebieden grenzen aan het Oostenrijkse gebied Oberosterreich, wat ook voor Oostenrijk het belangrijkste wijngebied is.

Ruim een derde van Tsjechië, met name te karakteriseren als de lager gelegen gebieden rond de rivieren Elbe en de Morava kent een redelijk warm klimaat, waarvan de temperaturen iets lager liggen ten opzichte van de wijngebieden in het zuidoosten. De gunstigere temperaturen ten opzichte van de bergachtigere gebieden wordt veroorzaakt door de lager gelegen ligging.

Sneeuwval komt in heel Tsjechië in de wintermaanden veelvuldig voor, waarbij de meeste sneeuwval uit buien traditioneel in de bergen in de grensgebieden valt. Ook valt er tamelijk veel sneeuw in de regio Vysočina, dat niet echt als een berggebied geldt, maar door zijn hoge en centrale ligging in Tsjechië een duidelijk kouder klimaat heeft ten opzichte van de omringende gebieden. Het klimaat in deze regio geldt als het meest grillige en het meest ongunstige als vakantiegebied, ook al is de natuur in deze regio zeer wisselvallig en interessant.

Verkeer en bereikbaarheid

Tsjechië heeft een dun netwerk van snelwegen en daarom nemen de verplaatsingen door het land meer tijd in beslag dan in Nederland. Bovendien krijgen ook de grootste steden en dan met name Praag en Brno, steeds meer te maken met files en verkeersopstoppingen. De belangrijkste bergachtige gebieden zijn vanuit Nederland gedeeltelijk via Polen en gedeeltelijk via Tsjechië door vierbaans snelwegen bereikbaar. De regio Liberec kent door het bestaande snelwegennetwerk een goede ontsluiting, het Reuzengebergte is evenwel lastiger toegankelijk. In Zuid-Bohemen zijn géén snelwegen, al is er een snelweg gepland naar Praag en Oostenrijk, die omstreeks 2009 klaar moet zijn. Wel worden er voor die tijd kleine stukjes snelweg rond met name Tábor en České Budějovice aangelegd om de verkeerslast rond deze steden enigszins te verlichten. Vanuit Nederland wordt de regio Zuid-Bohemen voornamelijk ontsloten door de snelweg vanuit Duitsland naar Pilsen. Deze snelweg ontsluit ook de regio West Bohemen (Karlovy Vary), terwijl Praag en het centrale deel van Tsjechië wordt ontsloten door de snelweg naar Dresden, die op een klein deel na vrijwel volledig is gerealiseerd. Deze noordelijke snelweg wordt gebruikt als transitroute voor vrachtverkeer door Centraal Europa.

Er zijn een aantal belangrijke verschillen in de verkeersregels ten opzichte van Nederland. Voor het gebruik van de snelwegen moeten leges worden betaald via een snelwegsticker, die zowel voor de periode van een jaar als voor de periode van 10 dagen kan worden gekocht. Deze sticker is verkrijgbaar op ieder postkantoor en de meeste benzinstations. Ieder voertuig moet zijn voorzien van een EHBO verbanddoos, waarvan de gebruiksdatum van de verbanden niet mag zijn verlopen. Het rijden onder invloed van alcohol is onder alle omstandigheden sterk verboden, op straffe van een flinke boete en eventuele tijdelijke inname van het rijbewijs. Te hard rijden komt zoals in alle andere landen op een flinke boete te staan, waarbij de wetgever overweegt om in een nieuwe wet intrekking van het rijbewijs mogelijk te maken. Boetes zijn evenwel in Tsjechië op dit moment veel lager in vergelijking met de omliggende landen. En bovendien kan in Tsjechië met de politieagent onderhandeld worden over de hoogte van de boete, omdat er géén vaste boetes voor verkeersovertredingen in de wet staan.

Juli 2006 is belangrijke wetswijziging ingevoerd, welke wet vooral in de aanvangperiode na invoering een sterke invloed had op het gedrag van de automobilisten. De boetes voor de meeste overtredingen werden door de wetswijziging sterk verhoogd, de competentie inzake controle op de verkeersvoorschriften werd uitgebreid naar de gemeentelijke politie, maar de meest opvallende wijziging was de invoering van een puntenstelsel. Elke automobilist, ook de buitenlandse, kreeg 18 verkeerspunten, waarmee het verkeersverdrag van de automobilist wordt aangegeven. Elke verkeersovertreding wordt bestraft met één of meerdere strafpunten, die van de status van 18 verkeerspunten wordt afgetrokken. Nadat de automobilist meerdere keren een ernstige verkeersovertreding heeft begaan, of door een groot aantal minder ernstige overtredingen zijn verkeerspunten heeft verspeeld, raakt de automobilist automatisch zijn rijbewijs kwijt voor een periode van 12 maanden. De initiële impuls voor de verkeersveiligheid is evenwel na zes maanden verdwenen, en een zeker aantal automobilisten respecteert de verkeersregels minimaal, waardoor Tsjechie tot de landen behoort met een negatieve spiraal in de verkeersveiligheid.

Het rijden zonder winterbanden in de wintermaanden is ten sterkste af te raden. Slecht weer en beperkte middelen voor onderhoud van de wegen maakt het rijden op de wegen in de wintermaanden zonder winterbanden vrijwel onmogelijk. Overigens moeten de regionale wegen ook in de zomer met enige voorzichtigheid worden bereden.

Tsjechië heeft één belangrijke luchthaven (Praag) en een aantal regionale luchthavens wiens belang toeneemt. Met name de regionale luchthavens van Brno en Ostrava maken een interessante economische ontwikkeling door. Op zowel Praag als Brno vliegen ook lowbudget vliegtuigmaatschappijen, wat de aantrekkelijkheid van het vliegen op Tsjechië heeft verbeterd. Het Reuzengebergte is bereikbaar via het vliegveld Praag, terwijl Zuid-Bohemen beter bereikbaar is vanaf het Oostenrijkse vliegveld Linz. De verwachting is, dat ook de stad České Budějovice over enkele jaren een regionaal vliegveld zal hebben, omdat de militairen het huidige vliegveld voor civiele doeleinden heeft vrijgegeven in 2006.

De treinverbindingen naar Tsjechië zijn door de aanleg van een drietal moderne spoorlijnen belangrijk toegenomen, terwijl ook de regio's per trein goed bereikbaar zijn. Met name de regio's Brno, Ostrava en Plzeň hebben een uitstekende treinverbinding. Wel dient er rekening mee te worden gehouden, dat veel treinen maar enkele keren per dag vertrekken, wat een goede dagplanning noodzakelijk maakt. In 2005 zijn de eerste Pendolintreinen in Tsjechië ingezet tussen Ostrava en Praag, welke treinen snelheden van ruim 300 km/uur kunnen bereiken. De treinen zullen ook ingezet worden op het tracé Ustí nad Labem – Praag, en verder naar Brno en de Oostenrijkse grens bij Břeclav, op welk traject de sporen inmiddels zijn aangepast.

Taal

De Tsjechische taal is een Slavische taal, die niet makkelijk is om te leren. Om optimaal te communiceren is basiskennis van de Tsjechische taal een vereiste, ook al is er een steeds bredere bevolkingslaag die de Engelse- of Duitse taal machtig is. Door Tsjechisch te praten kan men bij de bevolking evenwel veel respect afdwingen. Als u in Tsjechië een vakantiewoning koopt, moet u er vanuit gaan, dat de mensen in het dorp weinig Duits of Engels zullen spreken. In de steden zal de communicatie makkelijker zijn.

In West Europa leven veel Tsjechen, die bereid zijn om Nederlanders de Tsjechische taal te leren. Ook worden er in Nederland schriftelijke taalcursussen via verschillende taalinstututen georganiseerd. Taalcursussen worden in Tsjechië o.a. aangeboden door Tsjechische taalscholen zoals Sophia en Skřivánek. Bij deze Tsjechische taalscholen kunt u voor € 15 per uur privé-les krijgen. Daarnaast worden ook taalcursussen aangeboden door de Karlovy Universiteit in Praag en de leerstoel Neerlandistiek aan de Palacký universiteit te Olomouc, in het Oostelijk deel van de Tsjechische republiek. Aan deze universiteit leren Tsjechische studenten Nederlands en is het mogelijk om op een goedkope manier teksten te laten vertalen. Veel studenten(s) zoeken een stageplaats bij Nederlandse bedrijven om de Nederlandse taal in de praktijk te kunnen gebruiken.

Door uitgever LEDA is een modern Nederlands-Tsjechisch woordenboek uitgegeven in 1997, terwijl de versie Tsjechisch-Nederlands in 2006 is gepubliceerd.

Bevolkingsmentaliteit en bezoekegewoontes

Mijn persoonlijke mening is, dat Tsjechen in bepaalde opzichten sterk lijken op de Franse bevolking. In het begin nemen ze een afwachtende houding aan en komen ze tamelijk stug over bij buitenstaanders. Het familieleven neemt in Tsjechië een belangrijke plaats in, familieleden ondersteunen elkaar vaak bij het opknappen van klusjes. In kleine dorpen strekt dit familieleven zich uit tot een groot deel van de inwoners van het dorp, waardoor het soms erg plezierig wonen is in een klein dorp. Het is wel belangrijk om actief mee te doen met de lokale gewoontes.

Het familiehuus is een belangrijk deel van dit familieleven en het zal niet vaak voorkomen dat u thuis bij Tsjechen wordt uitgenodigd. Tsjechen zullen u uitnodigen in een restaurant of een café, maar als ze u na enige tijd kennen, kan het ijs op een gegeven moment gebroken zijn, en is een uitnodiging thuis een logisch gevolg. .

Indien u door Tsjechen thuis wordt uitgenodigd, is het uiterst belangrijk om een paar kleine cadeaus mee te nemen. In ieder geval een bos bloemen of een doos chocolade voor de vrouw des huizes en snoep voor de kinderen. Deze cadeaus geeft men bij aankomst en hoeven niet te worden ingepakt. Tsjechen bieden u meestal koffie met gebak aan en het is zeer ongeleefd om het aangeboden af te wimpelen. Tsjechen zullen u nooit zelf naar huis sturen, maar het is verstandig om na een paar uur op te stappen. U dient uw gasten zelf telefonisch uit te nodigen voor een tegenbezoek. In Tsjechië komen mensen vrijwel nooit zomaar aan.

Tsjechen eten s'middags warm eten en hebben een voorkeur voor tamelijk vet eten met een goede pot bier erbij. Traditionele schotels zijn gebraden eend met knoedels en zuurkool, een varkensschnitzel met aardappelensalade, en lang doorgestoofd rundvlees in een zoete saus met aardappelknoedels. Bij het eten wordt veelal een koude salade (kool-, wortel- of gemixte salade) genuttigd. In tegenstelling tot andere landen heeft Tsjechië géén eetcultuur. Nadat de gast het eten op heeft, wordt het bord weggehaald, onafhankelijk van het feit of de anderen klaar zijn. Tsjechen zijn er ook niet aan gewend om bij te scheppen. De vrouw scheidt in principe op hoeveel u denkt te eten. Is men bij iemand op bezoek, dan gebeurt het regelmatig dat de gasten die het eten hebben genuttigd, onmiddellijk opstaan van de tafel en in de huiskamer gaan zitten.

Drinken heeft een sterke cultuur. Tsjechen hebben nog steeds de hoogste bierconsumptie in liters per hoofd van de bevolking, maar ook de wijnconsumptie stijgt snel. Bij feestpartijen of bij het geven van een "rondje", wordt de borrel in één keer leeggedronken. Een borrel geldt dan ook vooral als kennismaking of gezelschapsdrank. Na het drinken van de borrel gaat men weer over op het bier.

Jongeren kiezen evenwel steeds meer voor gezonder eten en ze drinken ook relatief minder bier dan de oudere bevolking. De laatste jaren maakt met name de Italiaanse keuken in

Tsjechië een enorme ontwikkeling door. Het drankgebruik van jongeren in Tsjechië is evenwel schrikbarend. Slechts 10% van de jongeren onder de 12 jaar heeft nooit alcohol gedronken.

Tsjechen zijn bijzonder vriendelijk en hulpvaardig bij het vragen naar de weg en ook bij overheidsinstanties stijgt de klantvriendelijkheid. In tegenstelling tot wat men zou denken, proberen de meeste ambtenaren mee te helpen aan een oplossing, in plaats van star vast te houden aan de regels. Ik denk dat Nederland in bepaalde opzichten strakker vast houdt aan de voorschriften en bepaalde zaken minder klantvriendelijk regelt.

In restaurants en in winkels moet het bedienend personeel helaas nog heel wat leren. Ook in de horeca is de bediening en dan vooral in de toeristische gebieden, tamelijk klantvriendelijk. Mijn ervaringen in het toeristische Český Krumlov zijn niet positief, maar in minder toeristische gebieden zijn mijn ervaringen veel positiever.

Criminaliteit

De criminaliteit in Tsjechië is niet anders dan in de meeste andere Westerse landen. In de dorpen kan men soms de auto open laten, maar in de steden is het oppassen geblazen. Met name in het Reuzengebergte en in Praag worden in verhouding veel auto's gestolen. Buiten deze streken valt de diefstal erg mee.

Met de politie valt in sommige gevallen afspraken te maken, b.v. dat uw vakantiehuis in de route wordt opgenomen, dat er andere onvoorziene zaken zich bij uw vakantiehuis voordoen. De politie zit in tegenstelling tot Nederland niet op kantoor, maar vooral in de auto en met name in de belangrijkste vakantiegebieden rijdt de politie regelmatig rond om de situatie te controleren.

Politieke stabiliteit

Door toetreding van Tsjechië tot de Europese gemeenschap en de NATO is de politieke stabiliteit van het land in sterke mate toegenomen. Tsjechië kent vier stabiele politieke partijen (liberalen, socialisten, communisten en christen-democraten) waarbij de liberalen en de socialisten elkaar tot nu toe hebben afgewisseld als belangrijkste regeringspartij. Op dit moment heeft Tsjechië een regering van liberalen en christen-democraten, waarbij de liberalen de meerderheid hebben en de heer Topolánek premier is. De huidige regering heeft in tegenstelling tot de oppositie een kritische houding ten opzichte van Europa, maar schept wel een positief investeringsklimaat in Tsjechië.

De nationale regering heeft een groot aantal bevoegdheden in 2002 gedelegeerd aan dertien provincies (Krajské úřady), met name beschikkingen over onderwijs, gezondheidszorg en regionaal beleid vallen de provincies toe. Het is de intentie om de invloed van de provincies op het regionaal beleid in de toekomst te laten toenemen. De provinciebesturen worden gekozen door de lokale bevolking in een reguliere verkiezing, waarvoor eigenlijk weinig interesse is. De regio's staan in de praktijk te ver van de bevolking af, en de invloed van de regionale politiek op de burger is nog gering.

Daarnaast zijn er ook meer bevoegdheden gedelegeerd aan centrale gemeentes (Městské úřady), waaronder sociaal beleid en verordeningen. Dat heeft het mogelijk gemaakt dat de burger zijn zaken in veel gevallen lokaal kan regelen en dat de hoger geplaatste instanties uitsluitend dienst doen als beroepsorgaan.

Het parlement wordt in zijn functioneren gecontroleerd door een Senaat (vergelijkbaar met de eerste kamer), welke leden persoonlijk door de bevolking in een dubbele verkiezingsronde worden gekozen. Boven het parlement staat de Tsjechische president, die eens in de vijf jaar gezamenlijk door het parlement en de senaat wordt gekozen. De huidige Tsjechische president, de heer Klaus is in 2003 voor een periode van vijf jaar gekozen. De president heeft het recht door het parlement goedgekeurde wetten te weigeren, maar het parlement kan de stem van de president vervolgens weer overstemmen.

Tsjechië heeft een stabiel politiek klimaat. Toch zijn er meerdere politieke vraagstukken, waarvoor het de politiek aan de wil ontbreekt om tot een fundamentele oplossing te komen. Dit gaat met name om de noodzakelijke hervorming van het pensioenstelsel, de noodzakelijke deregulering van oude huurcontracten en ook de noodzakelijke hervorming van de gezondheidszorg. Ook ontbreekt het met name bij de socialisten aan daadkracht om tot besparingen te komen op het verontrustende begrotingstekort in Tsjechië.

Deze politieke vraagstukken lopen al vele jaren vast in het overleg en kunnen op termijn tot enige onstabiele in het land zorgen. Ook na de verkiezingen in 2006 heeft de nieuwe regering géén wil getoond om impopulaire maatregelen te nemen inzake begrotingstekort en pensioenstelsel, ook al zijn deze hard nodig.

Ook het lidmaatschap van Tsjechië bij de Europese Unie en de goedkeuring van de Europese grondwet kan een bron van onrust vormen. De huidige president en zijn politieke partij zijn sterk tegen de Europese grondwet, ook al is de partijachterban het met dit standpunt niet eens. De huidige regering ondersteunt de voorgestelde Europese grondwet daarom niet, evemin als het merendeel van de Tsjechische bevolking. De laatste ontwikkelingen in 2007 laten zien, dat Tsjechië vasthoudt aan een kritische Europese houding, zij het, dat Tsjechië een positievere rol op zich neemt in vergelijking met grote broer Polen.

Economische stabiliteit

Tsjechië kenmerkt zich de laatste jaren door een zeer lage inflatie, wat heeft geleid tot een bijzonder lage hypotheekrente en rente op particuliere leningen. In 2003 was de inflatie in Tsjechië slechts 0,4%, maar de inflatie is in 2007 opgelopen tot 2,5%, en de verwachting is, dat de inflatie nog iets zal stijgen. De lage inflatie in de laatste jaren heeft geleid tot een bijzonder sterke positie van de lokale valuta-eenheid, de Tsjechische Kroon. De koers van de Tsjechische kroon schommelde in 2005 tussen de 30,0 en 32,0 Kč voor één Euro, in 2007 is de koers inmiddels aangetrokken tot 28,0 Kč per Euro en de verwachting is, dat de koers van de Tsjechische kroon zal aantrekken tot 25,0 Kč per Euro en dit binnen een termijn van drie jaar. De reden voor deze waardeinstijging zijn de toenemende buitenlandse investeringen in Tsjechië en het uitermate gunstige economisch klimaat. De economische groei in Tsjechië bereikte 4,9 % over 2005, en is hierna verder gestegen naar 6,1% in 2006 en 2007, wat beduidend hoger dan in de meeste andere lidstaten van de Europese Unie.

Tabel 1: Belangrijkste economische cijfers van Tsjechië

Economische cijfers Tsjechie	2004	2005	2006	2007
Groei BNP in %	3,9	4,9	6,1	6,1
BNP in mld €	88	104	114	
BNP per bewoner in €	8600	10065	11003	
Werkloosheid in %	8,4	8,9	7,7	7,3
Inflatie in %	2,9	1,9	2,5	3,0
Gemiddeld loon in €	591	679	721	728
Reele groei van de lonen	3,9	3,5	3,9	6,2
Tekort staatsbegroting in mld €	-3,4	-2,9	-3,9	-5,6
Staatsschuld (mld Kč)	27,1	33,7	111	157
Koers van de Kč / €	30,5	29	28	28
Buitenlandse investeringen in mld €	3,82	9,37	4,75	
Rekening courantsaldo in mld €	-4,77	1,49	1,80	
Saldo op de dienstenbalans (mld €)	0,41			
Saldo op handelsbalans (mld €)	-0,74	1,5	2,1	

De belangrijkste sectoren zijn de industrie, die voor het overgrote deel wordt getrokken door vestigingen van buitenlandse concerns en dan springt vooral het grote belang van de auto-industrie in Tsjechië in het oog. Naast de productie van auto's door Škoda Volkswagen en Peugeot, kent Tsjechië een bijzonder sterke industrie inzake productie en montage van toeleveranciers voor de auto-industrie. Naast deze sectoren heeft Tsjechië een belangrijke staal- en energiesector..

In de dienstensector springen met name het belang van de financiële sector en de bouwsector in het oog. De hoge consumenten consumptie heeft de vraag naar financiële producten (hypotheken en persoonlijke leningen) sterk doen toenemen, waarbij de financiële sector ook profiteert van de groeiende interesse van de consumenten in verzekeringsproducten.

De bouwsector kent een sterke groei door de groeiende consumptie van overheid (overheidsgebouwen, infrastructuur) en particulieren (woningen). Daarnaast profiteert de bouwsector van de investeringen van buitenlandse investeringen in bedrijfsgebouwen, winkelcentra en kantorencomplexen. De prijzen in de bouwsector zijn in 2006 met 6,6% gestegen.

Tabel 2: Indexcijfers in de bouw

Indexcijfers in de bouw	2004	2005	2006
Belang bouwsector in = BNP	16%		13,6
Bouwproductie in mld €	13,1	13,9	
Index bouwproductie	9,7	4,2	6,6
Gemiddeld loon in de bouw in €	604	689	725
Loonstijging in de bouw	6,2	3,8	7,3
Stijging arbeidsproductiviteit	5,3	0,2	6,3

Het belang van de toeristische sector in Tsjechië is van minder belang dan de bouw en de industriese sector en bedraagt circa 5% van het Tsjechisch nationaal product.

Tabel 3: Toeristische kengetallen

Toeristische cijfers Tsjechie	2004	2005	2006
Bijdrage toerisme aan BNP in %	3,3	3,1	
Bijdrage toerisme aan export in %			5,3
Buitenlandse toeristen in mln	8,5	10,6	6,5
Inkomsten uit toerisme in mld €	3,6	3,8	3,7
Klienten grootste reisbureaux	1285000		

Economische problemen kent het land zeker ook. Tsjechië heeft te maken met een stijgend begrotingstekort, zoals dat reeds bij de beschrijving van de politieke situatie is aangetipt. Het begrotingstekort bedroeg in 2006 maar liefst 3,9 miljard. € (in 2007 naar verwachting € 5,6 miljard), wat overeenkomt met een schuldenlast van € 3.000 per hoofd van de bevolking en 4% van het BNP. Tsjechië heeft na jaren van een structureel tekort op de handelsbegroting in 2005 voor het eerst een overschot van € 1,5 miljard op de handelsbegroting gerealiseerd. In 2006 is dit handelsoverschot gegroeid tot boven de € 2,0 miljard en ook in 2007 lijkt dit handelsoverschot verder te groeien.

Daarnaast is positief element de afgenomen werkloosheid, die de afgelopen jaren constant daalt en op dit moment 7,3% bedraagt van de beroepsbevolking. Het aantal openstaande banen groeit sterk, waardoor het marktpotentieel in Tsjechië voor arbeiders is toegenomen en de banenmarkt in Tsjechie aan de krappe kant komt.

Een negatief punt is de sterk stijgende lonen in met name de overheidssector. De sterk gestegen lonen gaan niet gepaard met een vergelijkbare stijging van de arbeidsproductiviteit en hebben uitsluitend het begrotingstekort verhoogd. Ook in de privé-sector zijn ze sterk (zij het in iets minder mate) gestegen. Ook hier zijn de loonstijgingen niet gepaard gegaan met een vergelijkbare stijging van de arbeidsproductiviteit, waardoor de factor arbeid in Tsjechië beduidend duurder is geworden. Het gemiddeld maandloon per juli 2007 in Tsjechië is € 728 (Kč 20.399) en het minimumloon € 235.

Ondanks problemen kan de economische situatie in Tsjechië als positief worden beschouwd, ook al zal de concurrentiepositie van Tsjechië ten opzichte van andere voormalig Oostbloklanden uit prijstechnische overwegingen de komende jaren afnemen.